

omtale tilfidsst, fordi det er min Mening, at det ikke er det første Hensyn, man skal tage, men dog paa den anden Side heller ikke maa lades ud af Betragtningen. Dette Hensyn er det, at disse Seminarier dog koste Noget. Saar er, saavidt jeg mindes, Udgifterne til dem anslaaet til 50,000 Rb., og fordeles nu dette Beløb ligeligt paa de 5 Seminarier, bliver Udgiften til ethvert af dem 10,000 Rb., og Udgiften til de 2 Seminarier, hvis Nedlæggelse jeg har foreslaaet, vilde saaledes beløbe sig til 20,000 Rb.; men da Sonstrupseminarium er endeel dyrere end de andre, vil Summen sagtens beløbe sig til 25,000 Rb. Det er rigtignok ikke nogen særdeles stor Sum, men de store Capitaler blive jo til ved, at smaa Capitaler lægges sammen, og dersom vi ikke spare i det Smaa, faae vi ikke store Besparelser. Der kan jo gjøres Besparelser i andre Retninger, men jeg har nu kastet mig over dette Punkt, og vil gjøre opmærksom paa, at det er en Sum, der kan spares, og enhver Skillings unødvendige Udgivelse, mener jeg, er Ødselhed. Jeg kunde ganske vist have meest lyst til at foreslaae Nedlæggelsen af alle 5 Seminarier paa eengang, men jeg har dog haft Betenkelighed derved, da man muligens i Overgangstiden kunde komme til at behøve nogle Seminarier. Grunden, hvorfor jeg netop har valgt Sonstrup- og Lyngby-Seminarier, skal jeg nu tillade mig at fremsætte. Sonstrup har jeg valgt, fordi det ligger i Sjælland, hvor der er saa rig Leilighed til at skaffe sig den fornødne Fordannelse til at være Skolelærer, og fordi der allerede bestaaer et Seminarium i Nærheden af Kjøbenhavn, om hvis Værdifuldhed jeg iøvrigt ikke her vil udtale mig, ligesaalidt som om de andre Seminariers, men der er dog herved viist, at saadanne Anstalter kunne bestaae, og den nævnte Anstalt har en meget stærk Tilgang. Dernæst er Sonstrup-Seminarium det dyreste, og det, der leverer de færreste Elever, hvorledes dette iøvrigt kan gaae til, forstaaer jeg ikke rigtigt. Der er nemlig derfra kun leveret i Gjennemsnit 19—20 om Aaret, skjøndt der vel er Plads til 80 eller maaskee til 100. Hvorfor der er kommet saa faa derfra, kan jeg ikke rigtig forklare mig, men det er et Factum. Dernæst er Sonstrup

Seminarium en ganske betydelig Eiendom; der ligger til det c. 30 Tdr. Land, og det har temmelig store Bygninger, som gjorde i Penge vilde indbringe en ikke ringe Capital. Hvad Lyngby angaaer har jeg kun taget dette Seminarium med, fordi det forekommer mig naturligt, naar man vil nedlægge et af de tre Seminarier i Sjælland, da at vælge det, som ligger midt i Landet, saaledes, at den øvre og nedre Ende beholder hver sit Seminarium. Om jeg kan forsvare denne Sag i Almindelighed og faae den sat igjennem, vil jo nu komme an paa en Prøve, men jeg skal dog tillade mig at gjøre opmærksom paa her, at jeg meget godt veed, at der hører noget mere til end at skrive disse to Paragraffer i det Forslag, jeg er fremkommet med. Man maatte ønske at kunne gaae noget viltløstigere ind paa Examinernes Ordning for Fremtiden, og, som jeg har tilladt mig at bemærke, har jeg ogsaa indgivet Forslag til en almindelig Examenscommission. Jeg skal med disse Ord standse for denne Gang.

H. C. Hansen: Jeg kan meget godt forstaae den Tanke, der har gjort sig gjældende hos den ærede Forslagsstiller ved Indbringelsen af dette Forslag. Jeg troer nemlig, at han er gaaet ud fra den Mening, at Staten ikke bør befatte sig med en Industri, som kunde overlades til Private; ligesaalidt som den burde befatte sig med at levere Porcellain og Klæde, ligesaalidt burde den befatte sig med at levere Seminarister, jeg tager dette Udtryk ganske bogstavelig, da den ærede Forslagsstiller heelt igjennem ikke talte om, at der blev examineret Seminarister, eller at Seminarister bestode Examen, men kun om, at der blev leveret Seminarister; de bleve betragtede ganske som en simpel Handelsvare. Jeg kan som sagt meget godt forstaae denne Tanke, og jeg kan ogsaa billige, at det i mange Henseender er en meget forkeert Fremgangsmaade, at Staten befatter sig med, hvad der kunde overlades til Private, men fordi et Princip er rigtigt i det Hele taget, kan det gjerne blive forkeert, naar det anvendes paa de enkelte Forhold, og jeg troer, at her er noget Forfeilet ved dette Forslag, idetmindste er der Noget derved, som for mig staaer som meget tvivlsomt. Jeg er